

Гутарка з гэтым маладым чалавекам адбылася ў Доме Друку, куды ён заходзіць, каб наведаць рэдакцыі беларускамоўных маладзёжных часопісаў. Аляксандр Віктаравіч Бяляцкі. Дырэктар літаратурнага музея Максіма Багдановіча, камсамалец, сябра Сойму БНФ "Адраджэньне", кандыдат у народныя дэпутаты гарадскога Савету г. Мінска па Камуністычнай выбарчай акрузе 241.

-- Алесь, трохі нечакана бачыць цябе на пасадзе дырэктара рэспубліканскага літаратурнага музея.

-- Я сам яшчэ не зусім вольна адчуваю сябе на гэтым месцы. Але гэта рэальнасць пакуль што яшчэ нясмелых дэмакратычных зменаў, якія прыйшлі ў нашае жыццё. Прыйшоў я на дырэктарства з пасады малодшага навуковага супрацоўніка па конкурсу. І вельмі здзівіўся, калі быў абраны калектывам адзінагалосна.

-- Ну, для гэтага, трэба сказаць, былі сур'ёзныя падставы: за тваімі плячыма аспірантура інстытута літаратуры АН БССР, даволі цікавыя артыкулы ў рэспубліканскай перыёдыцы. Ведаю, што за 1989 год ты стаў лаўрэатам часопіса "Маладосць" у галіне крытыкі.

-- Так, але акрамя гэтага за мною і членства ў аргкамітэце БНФ, а затым і ў Сойме Фронта, што на сённяшні дзень далёка не спрыяе службовай кар'еры.

-- А перад гэтым старшыняўства ў Таварыстве маладых літаратараў "Тутэйшыя", удзел у Дзвінскай воднай вандроўцы супраць затаплення прыдзвіння, першы праведзены ў 1987 годзе пасля столькіх гадоў летаргіі мітынг-рэквіем "Дзяды", а потым і трагічна вядомыя на ўвесь Саюз "Дзяды" 1988 года...

-- За якія я атрымаў, як адзін з арганізатараў 200 рублёў кары.

Менавіта тады я зразумеў лагічную і заканамерную бездухоўнасць сучаснай адміністрацыйнай сістэмы, яе прававы нігілізм і цынiзм у адносінах да народных святынь. Па-сўтнасці ж, маладыя літаратары хацелі правесці бязкрыўднае свята-памінанне сваіх продкаў, дзядоў, якія ляжаць у нашай зямлі. Тым болей, што традыцыя правядзення яго была ўжо адроджаная за год да таго. І хутчэй за усё нам бы дазволілі яго правядзенне, калі б перад гэтым не ўтварыўся аргкамітэт БНФ і ўлады вельмі баяліся, што пра гэта нешт абудзе сказана на "Дзядох". Пераважыў голы палітычны разлік і ўход быў пушчаны газ, ужыта сіла. А потым разгарнулася кампанія дэзінфармацыі і замоўчвання на самым высокім узроўні, у выніку чаго я цвёрда пераканаўся, што толькі змена ўлады, карэнная ломка гэтай спаянай у вадно за неадзін дзесятак год сістэмы, можа прывесці да станоўчых зменаў у нашай рэспубліцы. У дэпутацкую барацьбу вядзе мяне пачуццё справядлівасці, жаданне бацьць свой народ абароненым ад беззаконня і самаўпраўства.

— А што яшчэ?

— Бездапаможнасць наменклатуры, боязь і нежаданне працаваць дзеля людзей. Дастаткова згадаць Чарнобыльскае гора, якое вельмі балюча перажываю, бо сам родам з Гомельшчыны. Адбываюцца неверагодныя ў цывілізаваным грамадстве рэчы. Чыноўнікі, якія свядома трымалі людзей на засыпаных стронцём землях, — ідуць ніж уверх...

— Але гэта, мабыць, праблемы, у першую чаргу для Вярхоўнага Савета, а якія задачы ты бачыш для сябе ў Мінску?

— Мінск — не выспа ў моры. Што адбываецца ў рэспубліцы — робіцца і ў нас. Мая праграма грунтуецца на выбарчай платформе БНФ "Адраджэнне". Роля Мінскага Савету ў будучым палітычным жыцці рэспублікі мне бачыцца надзвычай важнай. Наўрад ці дэмакратычныя, прагрэсіўныя сілы ў Вярхоўным Савете БССР возьмуць

верх. У той час як у Мінску -- гэта верагодная рэальнасць.

Праблемы Мінска я акрэсліў бы некалькімі штрыхамі -- забеспячэнне горада прамысловымі таварамі і харчамі, экалогія і медыцына, жыллёвая праблема і дэмакратычная атмасфера ў горадзе.

-- А ты ведаеш шляхі вырашэння гэтых праблемаў?

-- Ведаю. Не буду падрабязна тлумачыць, але скажу, што не трэба вынаходзіць веласіпед. Мы жывём на зямлі не адныя. Дастаткова азірнуцца па баках і можна многае зразумець, урэшце вылічыць рацыянальна. Галоўнае, каб дзейнасць новых дэпутатаў працавала не на разбурэнне і тармажэнне, а на пабудову і аднаўленне. А творчых сіл і умення ў нашага народу хопіць, каб выцягнуць рэспубліку з той прорвы, куды яна няўхільна коціцца. Трэба толькі не перашкаджаць яму і не накідаць ідэалагічных аброцяў.

-- А ці не супярэчыць тваё выказванне працы ў Фронце, якой ты займаешся? Фронт -- яўны правобраз партыі.

-- Не, не супярэчаць. Адзін з асноўных лозунгаў Фронту -- дэідэалагізацыя грамадства. Праграма БНФ значна шырэйшая за праграму любой партыі. Менавіта таму ў БНФ ідуць і беспартыйныя і камуністы і камсамольцы.

-- Так, ты ж яшчэ, здаецца, па ўзросту камсамалец?

-- А таксама па камсамольскіх узносах, якія я рэгулярна плачу штомесяц.

-- Я чую ў тваіх словах іронію.

-- Сапраўды так. Мая прысутнасць у камсамоле больш іранічная, чым рэальная. Яго поўная бяздзейнасць не можа выклікаць захаплення. Варушыцца толькі апарат, які з гэтага атрымлівае грошы. Астатнім усё-роўна. Наш камсамол безнадзейна спазняецца. І такое адчуванне, што калі не будуць прынятыя звышэнергічныя меры па ягонай дэмакратызацыі -- спозніцца назаўсёды.

-- Такім чынам твая прысутнасць у камсамоле сімвалічная. Што ж цябе трымае ў Ім?

-- Я сябра Сойма БНФ. І не хацелася б паліць твая тоненькія нітачкі, якія звязваюць Фронт і камсамол. Бо, шчыра кажучы, толькі ў ва Фронце я бачу для камсамола адзіны паратунак...

-- Дзякуй за гутарку. Жадаю поспехаў у перадвыбарчай барацьбе!